

Súd: Okresný súd Trnava
Spisová značka: PN-13P/17/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2522201775
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 10. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Johana Máčajová
ECLI: ECLI:SK:OSTT:2023:2522201775.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Trnava sudkyňou JUDr. Johanou Máčajovou v právnej veci starostlivosti súdu o maloleté deti: S. L., L.. XX.XX.XXXX S. G. L.T., L.. XX.XX.XXXX, mal. deti v konaní zastúpené kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Piešťany, bytom u matky, deti rodičov: matka - B. L.Á., L.. XX.XX.XXXX, P. G.: K., J. XXX/XX, otec: I. L., L.. XX.XX.XXXX, P. G.: K., J. XXX/XX, o úpravu práv a povinností k maloletým deťom, takto

rozhodol:

I. Maloleté deti S. L., L.. XX.XX.XXXX S. G. L.T., L.. XX.XX.XXXX sa na čas do rozvodu manželstva zverujú do osobnej starostlivosti matky, obaja rodičia sú oprávnení zastupovať maloleté deti a spravovať ich majetok.

II. Otec je povinný prispievať na výživu maloletého S. výživným vo výške 100 eur mesačne, vždy do 15.teho dňa v mesiaci vopred do rúk matky s účinnosťou odo dňa 12.10.2022.

III. Otec je povinný prispievať na výživu maloletého G. výživným vo výške 100 eur mesačne, vždy do 15.teho dňa v mesiaci vopred do rúk matky s účinnosťou odo dňa 12.10.2022.

IV. Nedoplatok na zročnom výživnom za obdobie od 12.10.2022 do 31.05.2023 na maloletého S. v sume 711,30 eur sa otcovi povoľuje zaplatiť v splátkach vo výške 50,-eur mesačne, maloletého G. v sume 711,30 eur sa otcovi povoľuje zaplatiť v splátkach vo výške 50,-eur mesačne, počnúc mesiacom nasledujúcim po právoplatnosti rozsudku s tým, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok zročnosť celého plnenia.

V. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Návrhom podaným na Okresný súd Piešťany dňa 12.10.2022 sa navrhovateľka domáhala úpravy práv a povinností k maloletým deťom a žiadala zveriť maloleté deti do osobnej starostlivosti, pričom obaja rodičia budú maloletých zastupovať v bežných veciach a spravovať ich majetok. Otcovi žiadala uložiť povinnosť prispievať na výživu maloletých detí: S. L., L.. XX.XX.XXXX, S. G. L.T., L.. XX.XX.XXXX sumou 100 eur mesačne, na každé dieťa zvlášť, a to vždy do 15-teho dňa toho ktorého mesiaca vopred k rukám matky. Styk otca s maloletými určiť nežiadala.

2. Matka návrh odôvodnila tým, že s otcom maloletých detí nežije v spoločnej domácnosti, neprispieva jej žiadnym spôsobom ani na domácnosť, ani na výživu maloletých detí. Príjem jej nepostačuje na pokrytie všetkých nákladov súvisiacich s potrebami detí, finančne jej musí vypomáhať rodina. Náklady na domácnosť uviedla: strava 300 eur, RTVS + internet 28 eur, hygiena 50 eur, vitamíny 30 eur, nájomné

200 eur, energie 80 eur, náklady detí: oblečenie, obuv 200 eur, škola cca 2x 30 eur. V styku otcovi s deťmi nikdy nebránila, bola by rada, keby mali vybudovaný pekný vzťah a otec by sa stretával s deťmi.

3. Otec sa k návrhu matky na úpravu práv a povinností k maloletým deťom nevyjadril, na nariadené pojednávanie na deň 13.09.2023 a 18.10.2023 sa nedostavil, doručenka s predvolaním z adresy trvalého pobytu otca sa súdu vrátila s poznámkou poštového doručovateľa „neprevzaté v odbernej lehote, resp. adresát neznámy“.

4. Súd vo veci nariadil pojednávania na deň 18.10.2023, vykonal dokazovanie oboznámením sa s predloženými listinnými dôkazmi: návrhom matky, rodným listom maloletých detí, lustráciou v Sociálnej poisťovni, oznámením Sociálnej poisťovne pob. Trnava, pripojeným spisom Okresného súdu Piešťany, vrátane rozvodového rozsudku č.k. 9P/53/2022- 279, správami Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Piešťany, pracovisko Hlohovec zo dňa 31.01.2022, výsluchom matky maloletých detí aj procesného opatrovníka, pričom zistil nasledovný skutkový stav:

5. Maloleté deti pochádzajú z manželstva navrhovateľky a odporcu, ktorí spolu žili cca do apríla 2022 v spoločnej domácnosti, následne sa manžel a otec odsťahoval. Podaním zo dňa 28.04.2022 manželka iniciovala aj konanie o rozvod manželstva, toto bolo rozvedené dňa 02.03.2023, pričom z odôvodnenia rozhodnutia súd zistil, že v čase rozhodovania súdu o rozvode rodičov manželka-navrhovateľka bývala so synmi v 3-izbovom obecnom nájomnom byte, náklady na bývanie uhrádzala mesačne vo výške 200 eur ako nájomné, za energie 65 eur, za elektrinu a plyn, za TV 17 eur mesačne, internet 17 eur mesačne. Mal. S. v tom čase mal necelých 10 rokov, navštevoval 4. ročník základnej školy. Nenavštevoval školskú jedáleň, ani školský klub, ani krúžky, za ktoré by sa platilo. Polročne matka za ZRPŠ uhrádzala 30 eur, ostatné výdavky mal bežné, stravu 150 eur, oblečenie pred nástupom sezóny približne 70 eur, uvedené zahŕňa aj výdavky na obuv. Mal. G. mal 5 rokov, navštevoval materskú školu, v ktorej sa uhrádzalo ZRPŠ 30 eur polročne. G. ako predškolač školné neuhrádzal, strava predstavovala 32 eur mesačne. Jedenkrát ročne navštevoval chirurgickú ambulanciu v Bratislave, bez zvýšených výdavkov, predpísané lieky nemal. Výdavky ohľadom stravy boli vo výške 100 eur mesačne, ďalšie výdavky na oblečenie boli vo výške 70 eur pred začiatkom sezóny, v tom bol zahrnutý výdavok na obuv, výdavky na hygienu boli tiež bežné približne 10 eur mesačne. Navrhovateľka pracovala ako predavačka s priemerným mesačným zárobkom v čistom vo výške približne 550 eur, čo zahŕňa aj daňový bonus, okrem toho poberala prídavky na 2 deti vo výške 30 eur na každé dieťa. Od júla 2023 začne poberať rodičovský príspevok vo výške 427 eur vzhľadom k tomu, že je so synom na predĺženej rodičovskej dovolenke kvôli operácii, ktorú syn podstúpil v Bratislave na chirurgickom oddelení. Za trvania manželstva zobrali s manželom úver vo výške 6.200 eur za účelom kúpy osobného motorového vozidla zn. Škoda Octavia, r. v. 2009, úver spláca ona mesačnou splátkou vo výške 126 eur, manžel jej na túto splátku neprispieva, iné dlhy nemá. Iné vyživovacie povinnosti nemá.

6. Z výsluchu manžela-otca z pripojeného rozvodového spisu zo dňa 01.12.2022 vyplýva, že býval sám v 2-izbovom nájomnom byte v Piešťanoch, ktorý má rozlohu približne 50 m². Náklady na bývanie uhrádzal mesačne vo výške 400 eur, čo predstavuje výdavky na nájomné a na energie spolu. Bol nezamestnaný od 18.10.2022, evidovaný na úrade práce. Dôvodom skončenia pracovného pomeru bola skutočnosť, že mu príjem nepostačoval, hľadal si lepšie ohodnotené zamestnanie, plánuje sa zamestnať od januára 2023, prípadne si vybaví živnosť. Od polovice októbra si brigádnicke privyrábal, celkom si za mesiac a pol privyrobil sumou 800 - 900 eur, z čoho si uhradil nájom. Brigádnicke si privyrábal v oblasti stavebníctva, napr. bol pokladať zámkovú dlažbu, alebo bol betónovať alebo maľovať. Absolvoval strednú odbornú školu s maturitou v oblasti pracovník marketingu, v tejto oblasti nepracoval, iba praxoval. Po ukončení školy pracoval v Drahovciach vo výrobe sklo-textilnej mriežky 4,5 roka, potom pracoval ako expedient, má oprávnenie na vedenie vysokozdvížneho vozíka. U zamestnávateľa T. pracoval ako vodič, rozvážal potraviny. Má vodičské oprávnenie skupiny B. Chcel by vykonávať prácu lešenára, bude však musieť ešte absolvovať kurzy, prácu by mal vykonávať v Švédsku. Jeho budúci zamestnávateľ mu oznámil, že sa mu otvorili nové veci pod Štokholmom, ale až od januára 2023. Má sľúbený plat, výšku uviesť nevedel, chalani sa tam pohybujú s príjmom vo výške 4.000 - 5.000 eur mesačne. V prípade, ak by mal vyšší príjem, nemá problém uhrádzať výživné vo výške aj 300 eur na obidve deti. Potvrdil vlastníctvo osobného motorového vozidla a úveru, majú ďalší dlh spolu s manželkou, nakoľko počas trvania manželstva mali napr. kreditky, tiež mali menšie úvery bezúčelové, všetko bolo refinancované úverom v SLSP, ktorý bol takto poskytnutý vo výške 25.000 eur. Majetok výraznejšej hodnoty žiaden nevlastní, iné vyživovacie povinnosti nemá.

7. Zo správy ÚPSVaR Trnava zo dňa 30.11.2022 (z pripojeného spisu sp. zn. 9P/53/2022) vyplýva, že mal. S. S. G. L. bývali v danom čase so svojou matkou v obecnom nájomnom byte na adrese P. XXX/XX, K.. Ide o 3-izbový byt, v ktorom majú maloletí kompletne zariadenú spoločnú detskú izbu moderným nábytkom. Náklady na domácnosť predstavujú čiastku 200,- Eur mesačne nájomné, k tomu prislúchajúce poplatky za energie. Maloletý S. bol žiakom 4. ročníka ZŠ v Drahovciach, mal. G. navštevuje MŠ v Drahovciach. Detskou lekárkou maloletých je MUDr. Š. v Drahovciach, mal. sú zdraví, iba mal. G. je v sledovaný na chirurgickom oddelení v Bratislave, ambulanciu navštevuje 1x ročne. Matka pracuje ako predavačka na skrátenej pracovnej úväzok v I. v Drahovciach. Jej čistý mesačný príjem predstavuje čiastku cca 550,- Eur vrátane daňového bonusu na mal. deti, okrem toho matka poberá rodičovský príspevok a prídavky na mal. deti. Podľa tvrdenia matky jej otec na výživu maloletých neprispieval žiadnou čiastkou, s maloletými sa stretáva len sporadicky, veľmi zriedka. V domácnosti otca sa prešetriť pomery nepodarilo, termín šetrenia mu nevyhovoval. S maloletým S. bol vykonaný dňa 30.11.2022 pohovor v zmysle §116 CMP bez prítomnosti matky, s jej súhlasom. Maloletý vzal predmet konania na vedomie a uviedol nasledovné. „Chcem zostať bývať s mamou tak, ako je to aj teraz. Tato sa o nás nezaujíma, ani k nemu nechodíme. Keby si nás vypýtal, tak by som k nemu musel ísť. Aj keď sme bývali spolu, ani vtedy sa s nami nehral, bol na počítači, alebo preč. Aj teraz hovorí, že nemá čas, že je v robote, ale nie je, viem to.“

8. Podľa výpisov z účtu za obdobie od júla 2022 do januára 2023, priemerný čistý mesačný príjem matky za uvedené obdobie činil 601 eur.

9. Podľa výplatných pásov za obdobie od januára 2022 do októbra 2022, priemerný čistý mesačný príjem otca za uvedené obdobie činil 787 eur.

10. Matka na pojednávaní dňa 17.10.2023 uviedla, že na podanom návrhu trvá. Predmetom je úprava práv a povinností ohľadne maloletých detí, doplatok na výživnom na čas do rozvodu. Tento mesiac jej otec detí zaplatil 2x po 50,-eur v hotovosti s tým, že povedal, že to je dĺžné výživné. Výživné na základe rozsudku o rozvode začal plniť až od 6/2023. Nie je uhradené výživné za mesiac 5/2023. Náhradné výživné nepoberá. V prípade uloženia povinnosti otcovi doplatiť nedoplatok na výživnom súhlasí, aby nedoplatok bol plnený v splátkach, minimálne však po 50,-eur na každého syna.

11. Otec sa k návrhu matky na úpravu práv a povinností k maloletým deťom nevyjadril, na nariadené pojednávanie na deň 18.10.2023 sa nedostavil, doručenka s predvolaním sa súdu vrátila s poznámkou poštového doručovateľa „ adresát neznámy“.

12. Procesný opatrovník sa vyjadril v tom zmysle, že o výške výživného navrhujú rozhodnúť tak, ako je rozhodnuté v rozvodom konaní, súhlasí so splátkami tak, ako navrhuje matka.

13. Podľa § 36 ods. 1 Zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „Zákon o rodine“) rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami. Ustanovenia § 24, § 25 a 26 sa použijú primerane.

Podľa § 24 ods. 1 Zákona o rodine v rozhodnutí, ktorým sa rozvádza manželstvo rodičov maloletého dieťaťa, súd upraví výkon ich rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu na čas po rozvode, najmä určí, komu maloleté dieťa zverí do osobnej starostlivosti, kto ho bude zastupovať a spravovať jeho majetok. Súčasne určí, ako má rodič, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, prispievať na jeho výživu, alebo schváli dohodu rodičov o výške výživného.

Podľa § 24 ods. 4 Zákona o rodine súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na

výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržiavanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi.

Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepĺnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

Podľa § 62 ods. 4 Zákona o rodine pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

Podľa § 62 ods. 5 Zákona o rodine výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

Podľa § 63 ods. 1 Zákona o rodine Rodič, ktorý má príjmy z inej než závislej činnosti podliehajúcej dani z príjmu, je povinný preukázať ich súdu, predložiť podklady na zhodnotenie svojich majetkových pomerov a umožniť súdu sprístupnením údajov chránených podľa osobitného predpisu zistenie aj ďalších skutočností potrebných na rozhodnutie. Ak si rodič nesplní túto povinnosť, predpokladá sa, že výška jeho priemerného mesačného príjmu predstavuje dvadsaťnásobok sumy životného minima.

Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprímerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

Podľa § 76 ods. 1 Zákona o rodine výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sa sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu.

Podľa § 77 ods. 1 Zákona o rodine právo na výživné sa nepremlčuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov spätne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

Podľa § 232 ods. 4 CSP, ak súd uložil povinnosť plniť opakujúce sa a v budúcnosti splatné dávky a splátky, vykonateľnosť týchto dávok a splátok sa spravuje poradím ich splatnosti, ak súd nerozhodne inak; súd môže rozhodnúť, že omeškanie s plnením jednej dávky alebo splátky má za následok splatnosť celého plnenia.

Podľa § 2 ods. 1 Zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“) na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 217 ods. 1 veta prvá Zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia.

14. Súd z vykonaného dokazovania dospel k záveru, že predmetom konania je úprava práv a povinností k maloletým deťom L. na čas do rozvodu manželstva, nakoľko ich rodičia nežijú v spoločnej domácnosti, na úprave práv a povinností k nim sa nedokázali jednoznačne zhodnúť, pričom ich manželstvo je t.č. právoplatne rozvedené. Návrh matky bol podaný 12.10.2022, právoplatnosť rozsudku o rozvode manželstva je vyznačená dňom 16.05.2023, je tak nevyhnutné rozhodnúť o výživnom, resp. o

nedoplatku na výživnom vzniknutom do úpravy účinnej od rozvodu manželstva. S tým súvisí automaticky aj otázka zverenia maloletých detí na uvedené obdobie. Na základe uvedeného je tak predmetom úpravy výkon rodičovských práv, a teda rozhodovanie o návrhu matky na zverenie maloletých detí do jej osobnej starostlivosti, o zastupovaní maloletých detí a spravovaní ich majetku, o uložení povinnosti prispievať na výživu detí na čas do právoplatnosti rozvodu manželstva.

15. Rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa dohodnúť na úprave výkonu rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, je potrebné, aby výkon ich rodičovských práv a povinností upravil svojím rozhodnutím súd. Zákon o rodine v ustanovení § 24 ods. 1 presne vymedzuje, ktoré otázky majú byť obsiahnuté v rozhodnutí. Nakoľko v predmetnom konaní súd v podstate iba deklaruje stav, ktorý existoval v čase pred rozvodom manželstva, v otázke zverenia maloletých detí do osobnej starostlivosti jedného z rodičov, zastupovania a spravovania majetku detí rozhodol tak, že úpravu ponechal v stave, ako deti reálne fungovali v uvedenom rozhodnom období. Ďalej je potrebné vyriešiť otázku výšky výživného, ktorým v rozhodnom období mal na dieťa prispievať rodič, ktorému nebolo rozhodnutím zverené. Všetky autoritatívne výroky súdu môžu byť nahradené dohodou rodičov. Dohoda rodičov je základným predpokladom zdravej výchovy maloletých detí, ktoré kultivovaným správaním rodičov získavajú pozitívny vzor pre riešenie konfliktných situácií v budúcnosti, ale tiež oslobodzuje deti od rozhodovania o tom, ktorého z rodičov uprednostnia. Zároveň je potrebné rešpektovať právo detí na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo detí na udržanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s oboma rodičmi. Až v prípade, ak sa rodičia nevedia navzájom dohodnúť, by mal práva a povinnosti rodičov upraviť súd autoritatívnym rozhodnutím, ktoré by však malo byť krajným riešením.

16. V súdnej veci súd vychádza primárne zo stavu zisteného dokazovaním súdom v konaní o rozvode manželstva. Manželia - rodičia pred súdom dňa 01.12.2022 uzatvorili rodičovskú dohodu týkajúcu sa úpravy pomerov na čas po rozvode k mal. S. a G., ktorú súdu zhodne navrhli schváliť. Otázka zverenia maloletých detí v konaní nebola sporná, rodičia sa zhodli na ich zverení do osobnej starostlivosti matky, tento stav odzrkadľoval to, že deti sa v čase pred rozvodom manželstva aj reálne v osobnej starostlivosti matky nachádzali. Následne dňa 28.02.2023 rodičia pred súdom uzatvorili rodičovskú dohodu týkajúcu sa aj určenia výživného otcovi na čas po rozvode k mal. S. a G., výživné stanovili pre každé dieťa vo výške 100 eur mesačne. Pred schválením dohody otec dňa 02.03.2023 pred súdom uviedol, že už s uzatvorenou rodičovskou dohodou 2 dni spätne v časti určenia výživného pre mal. deti nesúhlasí z dôvodu, že sú zadlžení až po uši, a nevie, čo bude ďalej.

17. Plnenie vyživovacej povinnosti je spravidla dobrovoľné, jej úprava súdnym rozhodnutím býva následkom nezhôd v osobnej sfére účastníkov príslušných rodinnoprávných vzťahov. Zákon preto pojmovo vymedzuje kritériá ako určitý návod pre súd, kombináciou ktorých sa má určiť konkrétna výška výživného. Na strane oprávneného sú relevantné odôvodnené potreby. Odôvodnenosťou treba rozumieť určenie životných nákladov, ktorých úhradu je určitá osoba oprávnená požadovať v rámci plnenia vyživovacej povinnosti. Vo všeobecnosti možno za odôvodnené (opodstatnené) potreby z hľadiska plnenia vyživovacej povinnosti považovať náklady spojené s výživou, ošatením, bývaním, starostlivosťou o zdravie, ako aj náklady súvisiace so vzdelaním, výchovou, kultúrnym a športovým vyžitím a záujmami. Ide však o odôvodnené potreby oprávneného, preto je nevyhnutná ich individualizácia z hľadiska jeho konkrétnych potrieb, ktoré budú závislé od zdravotného stavu oprávneného, od jeho veku, duševnej a telesnej vyspelosti, povolania a pod., budú to teda potreby pravidelné, ako aj nepravidelné. Ďalej sú odôvodnené potreby ohraničené schopnosťami, možnosťami, majetkovými pomermi povinného, ako aj vymedzením rozsahu výživného pri jednotlivých druhoch vyživovacej povinnosti. Rámec odôvodnených potrieb sa súčasne so zmenenými ekonomickými pomermi a nárastom spotreby rozširuje.

18. Na strane povinného sa preskúmvajú schopnosti, možnosti a majetkové pomery. V súlade s princípom potenciality príjmov na uvedené hľadiská súd u povinného prihliada aj v prípade, ak sa bez dôležitého dôvodu vzdal výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu, rovnako v prípade neprímeraných majetkových rizík, ktoré na seba povinný berie. Schopnosti predstavujú subjektívne kritérium určovania rozsahu vyživovacej povinnosti a rozumieme nimi vlastnosti dané telesnými a duševnými schopnosťami konkrétnej osoby povinného, zdravotným stavom, vlohami, nadaním, nadobudnutými vedomosťami a získanými skúsenosťami. Z hľadiska vyživovacej povinnosti je podstatné, ako sa prejavujú v reálnych schopnostiach dosahovania príjmu. Z tohto hľadiska sa schopnosti skúmajú ako faktické príjmy a výdavky povinného.

19. Vyživovacia povinnosť rodičov k deťom vyplýva priamo zo zákona a nie až na základe rozhodnutia súdu. Kritériá na určenie rozsahu vyživovacej povinnosti sú schopnosti, možnosti a majetkové pomery obidvoch rodičov, s prihliadnutím na odôvodnené potreby oprávnených detí. Deti majú právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov. Schopnosti a možnosti rodiča pri tom súd má hodnotiť zo všetkých relevantných hľadísk, najmä z hľadiska ich veku, zdravotného stavu, dosiahnutej kvalifikácie, možnosti ich uplatnenia v danom regióne, atď. Majetkové pomery rodiča pritom súd má posudzovať nielen podľa vykazovaného príjmu, ale aj podľa celkovej hodnoty majetku.

20. Ako bolo už vyššie uvedené, vykonaným dokazovaním v konaní vedenom pod sp.zn. 9P/53/2023 o rozvode manželstva rodičov maloletých detí a o úprave práv a povinností na čas po rozvode, obaja rodičia majú vyživovaciu povinnosť k mal. S. S. G., iné vyživovacie povinnosti nemajú. Matka bývala so synmi v 3-izbovom obecnom nájomnom byte, náklady na bývanie uhrádza mesačne vo výške 200 eur nájomné, 65 eur za elektrinu a plyn, za TV mesačne 17 eur, internet 17 eur mesačne. V čase rozhodovania o výživnom mal mal. S. takmer 10 rokov, navštevoval 4. ročník základnej školy, nestravoval sa v školskej jedálni, nenavštevoval školský klub, ani krúžky. Matka polročne uhrádzala ZRPŠ vo výške 30 eur, výdavky spojené so zabezpečením jeho starostlivosti boli bežné, na stravu 150 eur, za oblečenie, vrátane obuvi pred nástupom sezóny približne 70 eur. Mal. G. mal 5 rokov, navštevoval materskú školu, ZRPŠ na neho bolo 30 eur polročne. Mal. G. bol predškolač, školné matka neuhrádzala, iba za stravu 32 eur mesačne. Výdavky na stravu pre mal. G. boli vo výške 100 eur mesačne, ďalšie výdavky na oblečenie a obuv mala matka vo výške 70 eur pred začiatkom sezóny, výdavky na hygienu boli vo výške 10 eur mesačne. Matka pracovala ako predavačka s priemerným mesačným zárobkom v čistom vo výške približne 601 eur spolu s daňovým bonusom poberala prídavky na 2 deti vo výške 30 eur na každé dieťa. Do júla 2023 mala matka poberať rodičovský príspevok vo výške 427 eur, nakoľko bola so synom na predĺženej rodičovskej dovolenke kvôli operácii, ktorú syn podstúpil v Bratislave na chirurgickom oddelení. Matka majetok výraznejšej hodnoty nevlastnila. Za trvania manželstva si zobrali s manželom úver vo výške 6.200 eur za účelom kúpy osobného motorového vozidla zn. Škoda Octavia, úver splácala matka mesačnou splátkou vo výške 126 eur, manžel jej na túto splátku neprispieval, iné dlhy nemala.

21. Otec býval sám v 2-izbovom nájomnom byte, náklady na bývanie uhrádzal mesačne vo výške 400 eur, od 18.10.2022 bol nezamestnaný, evidovaný na úrade práce, pracovný pomer u zamestnávateľa T. skončil z jeho strany na základe dohody so zamestnávateľom z dôvodu, že mu nepostačoval príjem, plánoval sa zamestnať v novom zamestnaní, kde bude dosahovať vyšší príjem, ktorý doposiaľ dosahoval vo výške 787 eur mesačne v čistom. Po skončení pracovného pomeru si brigádniccky privyrábala v oblasti stavebníctva, za mesiac a pol mal príjem z brigády vo výške 800 - 900 eur.

22. Súd sa plne stotožnil s výživným stanoveným na čas po rozvode manželstva pre mal. S. vo výške 100 eur mesačne a pre mal. G. vo výške 100 eur, s tým, že uvedenú sumu považuje za adekvátnu aj na čas bezprostredne predchádzajúci obdobiu pred rozvodom manželstva. Pri stanovení výživného bolo prihliadnuté na odôvodnené potreby mal. detí S. S. G., ich vek v rozhodnom období (S. 10 rokov, G. 5 rokov), ako aj na možnosti, schopnosti a majetkové pomery oboch rodičov, za splnenia podmienky, že deti zdieľajú životnú úroveň svojich rodičov. Boli zohľadnené odôvodnené výdavky matky, vynakladané na zabezpečenie všetkých odôvodnených potrieb maloletých detí, uvedené v bode 20 tohto rozhodnutia.

23. Súd prihliadol na mesačný príjem matky, ako aj na počet vyživovacích povinností oboch rodičov. Súd stanovil výživné pri rešpektovaní zásady uvedenej v ustanovení § 62 ods. 2 Zákona o rodine, podľa ktorej obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Bolo prihliadnuté aj na skutočnosť, že otec pracovný pomer u zamestnávateľa T., v ktorom zamestnaní dosahoval priemerný čistý mesačný príjem vo výške 787 eur, skončil dohodou zo subjektívnych dôvodov na strane otca (z dôvodu, že mu nepostačoval príjem, plánoval sa zamestnať v novom zamestnaní, kde bude dosahovať vyšší príjem). Príjem otca bol preukázaný aj výplatnými páskami zamestnávateľa. Súd pri určovaní výživného vychádzal z príjmu, ktorý otec dosahoval u zamestnávateľa T. vo výške 787 eur mesačne, na skutočnosť, že pracovný pomer skončil k 17.10.2022 súd neprihliadal, nakoľko k skončeniu došlo pre subjektívny dôvod na strane otca. Túto skutočnosť súd posúdil v zmysle § 75 ods. 1 Zákona o rodine ako vzdanie sa bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, pričom príjem vzhľadom na vyššie uvedené preukázané skutočnosti zodpovedá možnostiam a schopnostiam otca, ako aj jeho aktuálnemu príjmu, ktorý dosahuje brigádnicovou činnosťou, keď za jeden a pol mesiaca mal takto príjem vo výške 800 - 900 eur. Súd potom

určil otcovi vyživovaciu povinnosť k mal. deťom tak ako je to uvedené vo výroku tohto rozhodnutia, pričom takto určené výživné je aj v súlade so zaužívanou súdnou praxou, v zmysle ktorej platí, že výživné, ktoré hradí povinný rodič na všetky deti, ku ktorým má vyživovaciu povinnosť, by malo predstavovať 20 - 30 % jeho čistého príjmu s prihliadnutím na individuálne okolnosti každého konkrétneho prípadu. Zároveň súd takto prihliadol na skutočnosť, že otec s uvedenou výškou výživného pre mal. deti súhlasil, uzatvoril s matkou dohodu rodičov počas pojednávania 28.02.2023, pričom v priebehu dvoch dní svoj súhlas odvolal bez uvedenia relevantného dôvodu. Tiež prihliadol na skutočnosť, že matka uhradza splátku za spoločný úver vo výške 126 eur, na ktorú jej otec neprispieva. Súd tak prevzal v plnom rozsahu dokazovanie vykonané súdom v konaní o rozvođe manželstva rodičov a výšku výživného na čas pred účinnosťou rozhodnutia o rozvođe manželstva stanovil zhodne aj na čas od podania návrhu matky odo dňa 12.10.2022.

24. Súd určil výživné otca na maloleté deti od 12.10.2022, kedy bol podaný matkou maloletých detí návrh na úpravu práv a povinností. Od uvedeného obdobia otec na maloleté deti prispel celkovo na výživu iba sumou 2x50,- eur. V dôsledku určenia výživného odo dňa 12.10.2022 vo výške 100,- Eur na každého maloletého tak vznikol otcovi nedoplatok na zročnom výživnom za obdobie od 12.10.2022 do 31.05.2023, právoplatnosť rozvođu nastala 16.05.2023, po zročnosti výživného za 5/2023, preto súd započítal do nedoplatku aj neuhradené výživné za 5/2023. Pomerná časť nedoplatku na výživnom za mesiac október 2022 od 12.10.2022 je 61,30 eur na každého maloletého, (100/31x 19), za obdobie od 11/2022-5/20223 je nedoplatok 700 eur, celkový nedoplatok po odpočítaní 50,- Eur na každého maloletého súd vo výroku III. vyčíslil vo výške 711,30,- Eur (61,30+ 7x100 - 50), pričom nedoplatok otcovi povolil splácať v splátkach po 2x 50,- Eur mesačne počnúc od nasledujúceho mesiaca po právoplatnosti rozsudku pod hrozbou straty výhody splátok v prípade omeškania.

25. Podľa § 57 CMP, o povinnosti nahradiť trovy konania, ak nejde o trovy konania štátu, rozhoduje súd len na návrh.

Podľa § 58 CMP, o nároku na náhradu a o výške trov konania rozhoduje súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

Podľa § 52 CMP, žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 54 CMP, ak účastník, jeho zástupca alebo ten, kto mal v konaní nejakú povinnosť, zavinil trovy konania, ktoré by inak neboli vznikli, je povinný ich nahradiť.

Podľa Čl. 3 ods. 1 a 2 CMP, ak sa právna vec nedá prejednať a rozhodnúť na základe výslovného ustanovenia tohto zákona, právna vec sa posúdi podľa toho ustanovenia tohto alebo iného zákona, ktoré upravuje právnu vec čo do obsahu a účelu najbližšiu posudzovanej právnej veci. (1) Ak takéhoto ustanovenia niet, súd prejedná a rozhodne právnu vec podľa normy, ktorú by prijal, ak by bol sám zákonodarcom, a to s prihliadnutím na princípy všeobecnej spravodlivosti a princípy, na ktorých spočíva tento zákon, tak, aby výsledkom bolo rozumné usporiadanie procesných vzťahov zohľadňujúce stav a poznatky právnej náuky a ustálenú rozhodovaciu prax najvyšších súdnych autorít. (2)

26. O náhrade trov konania účastníkov rozhodol súd v zmysle § 52 CMP, keď vo výroku V. rozsudku rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, nakoľko v mimosporových konaniach je v zásade vylúčený nárok na náhradu trov konania, pričom súd nezistil naplnenie žiadnej z výnimiek upravených v ustanovení § 53 a nasl. CMP, keď zároveň nezistil, že by tu boli také okolnosti prípadu, aby bolo možné priznať náhradu trov konania niektorému z účastníkov s poukazom na zásadu spravodlivosti.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie v lehote do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Trnava (§ 355 ods. 1 CSP).

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach podania, a síce ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis, spisová značka konania (§ 127 ods. 1 CSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní to, čo mu ukladá vykonateľné súdne rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku a v prípade starostlivosti o maloleté dieťa a styku s maloletým návrh na súdny výkon rozhodnutia (§ 370 a nasl. CMP).